

(ט) ויאמרו למלאכים הבאים כה תאמרן לאיש יביש גלעד מחר תהיה לכם תשועה בחם כחם השמש ויבאו המלאכים ויגידו לאנשי יביש ושמתו:
 (י) ויאמרו אנשי יביש מחר נצא אליכם ועשיתם לנו ככל הטוב בעיניכם:
 (יא) ויהי ממחרת וישם שאול את העם שלשה ראשים ויבאו בתוך המחנה באשמרת הבקר ויכו את עמון עד חם היום והיה הנשארים ויפצו ולא נשאר בם שנים יחד:
 (יב) ויאמר העם אל שמואל מי האמר שאול ימלך עלינו תנו האנשים ונמיתם:
 (יג) ויאמר שאול לא יומת איש ביום הזה כי היום עשה ידוד תשועה בישראל:

דוד

9) שמואל א פרק יז

(י) ויאמר הפלשתי אני חרפתי את מערכות ישראל היום הזה תנו לי איש ונלחמה יחד:
 (יא) וישמע שאול וכל דברי הפלשתי האלה ויחתו ויראו מאד...
 (מ) ויקח מקלו בידו ויחבר לו חמשה חלקי אבנים מן הנחל וישם אתם בכלי הרעים אשר לו ויבליקוט וקלעו בידו ויגש אל הפלשתי:
 (מא) וילך הפלשתי הלך וקרַב אל דוד והאיש נשא הצנה לפניו:
 (מב) ויבט הפלשתי ויראה את דוד ויבוהו כי היה נער ואדמני עם יפה מראה:
 (מג) ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב אנכי כי אתה בא אלי במקלות ויקלל הפלשתי את דוד באלהיו:
 (מד) ויאמר הפלשתי אל דוד לכה אלי ואתנה את בשרך לעוף השמים ולבהמת השדה: ס
 (מה) ויאמר דוד אל הפלשתי אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ואנכי בא אלך בשם יידיד צבאות אלהי מערכות ישראל אשר חרפת:
 (מו) היום הזה יסגרך ידוד בידי והכיתך והסרתני את ראשך מעליך ונתתי פגר מחנה פלשתים היום הזה לעוף השמים ולחית הארץ וידעו כל הארץ כי יש אלהים לישראל:
 (מז) וידעו כל הקהל הזה כי לא בחרב ובחנית יהושיע דוד כי לידוד המלחמה ונתן אתכם בידו:
 (מח) והיה כי קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת דוד וימרר דוד וירץ המערכה לקראת הפלשתי:
 (מט) וישלח דוד את ידו אל הכלי ויקח משם אבן ויקלע ויך את הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן במצחו ויפל על פניו ארצה:
 (נ) ויחוק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויך את הפלשתי וימיתו וחרב אין ביד דוד:
 (נא) ויירץ דוד ויעמד אל הפלשתי ויקח את חרבו וישלפה מתערה וימתתהו ויכרת בה את ראשו ויראו הפלשתים כי מת גבור וינסו:
 (נב) ויקמו אנשי ישראל ויהודה ויגרעו וירדפו את הפלשתים עד בואך גיא ועד שערי עקרון ויפלו חללי פלשתים בדרך שערים ועד גת ועד עקרון:
 (נג) וישבו בני ישראל מדלֵק אחרי פלשתים וישסו את מנחתם:
 (נד) ויקח דוד את ראש הפלשתי ויבאהו ירושלם ואת כליו שם באהלו:

דוד

10) שמואל ב פרק י

(א) ויהי אחרי כן וימת מלך בני עמון וימלך חנון בנו תחתיו:
 (ב) ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד לנחמו ביד עבדיו אל אביו ויבאו עבדי דוד ארץ בני עמון:
 (ג) ויאמרו שרי בני עמון אל חנון אדניהם המכבד דוד את אביך בעיניך כי שלח לך מנחמים הלוא בעבור חקור את העיר ולרגלה ולהפכה שלח דוד את עבדיו אליך:
 (ד) ויקח חנון את עבדי דוד ויגלה את חצי זקנם ויכרת את מדויחם בחצי עד שתותיהם וישלחם:
 (ה) והוגדו לדוד וישלח לקראתם כי היו האנשים נכלמים מאד ויאמר המלך שבו בירחו עד יצמח זקנכם ושבתם:
 (ו) ויראו בני עמון כי נבאשו בדוד וישלחו בני עמון וישכרו את ארם בית רחוב ואת ארם צובא עשרים אלף רגלי ואת מלך מעכה אלף איש ואיש טוב שנים עשר אלף איש:
 (ז) וישמע דוד וישלח את יואב ואת כל הצבא הגברים:
 (ח) ויצאו בני עמון ויערכו מלחמה פתח השער וארם צובא ורחוב ואיש טוב ומעכה לבדם בשדה:
 (ט) וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ומאחור ויחבר מכל בחורי בישראל ישראל ויערך לקראת ארם:
 (י) ואת יתר העם נתן ביד אבשי אחיו ויערך לקראת בני עמון:
 (יא) ויאמר ארם תחזק ארם ממני והיתה לי לישועה ואם בני עמון יחזקו ממך והלכתי להושיע לך:
 (יב) מִן־יָתֵחַזַק בַּעַד עֲמֹנוּ וּבַעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיִּדְוֶה יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו:

1) במדבר פרק יא פסוק יב

האנכי הרייתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיך כאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותי:

2) רש"י במדבר פרק יא פסוק יב

(יב) כי תאמר אלי: שאתה אומר אלי שאהו בחיך. והיכן אמר לו כן, לך נחה את העם (שמות לב לד), ואומר (שמות ו יג) ויצום אל בני ישראל, על מנת שיהיו סוקלים אתכם ומחרפים אתכם:
 על האדמה אשר נשבעת לאבותי: אתה אומר לי לשאתם בחיך:

3) רש"י בשמות שם

ויצום: צוה עליהם להנהיגם בנחת ולטבול אותם ואל פרעה מלך מצרים: צום עליו לחלוק לו כבוד בדבריהם.

4) תורה תמימה שם

אלא ישא ויטבול משאם וטרחתם באהבה, והדמיון בזה מאומן ויונק הוא כמו שהאם האומנת את היונק שלה, הנה אע"פ שהתינוק מטריד וגם מצער לה כדרך התינוקות, בכ"ז הלא לא תשליכהו ולא תרחיקהו מעליה, אלא אדרבה תשעשהו ותניקהו ותחזור ותחבקנה באהבה וחיבה, ובערך כזה יתנהג הדין עם הציבור גם בפגוע בו, כמבואר.

5) במדבר פרק כז

(טז) ויקדו ידוד אלהי הרוחת לכל בשר איש על העדה:
 (יז) אשר יצא לפנים ואשר יבא לפנים ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ידוד כצאן אשר אין להם רעה:
 (יח) ויאמר ידוד אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו:
 (יט) והעמדת אתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה וצויתה אתו לעיניהם:
 (כ) ונתתה מהודך עליו למען ישמעו כל עדת בני ישראל:
 (כא) ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים לפני ידוד על פיו יצאו ועל פיו יבאו והוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה:

6) רש"י במדבר פרק כז

אלהי הרוחות: למה נאמר, אמר לפניו רבש"ע גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינך דומין זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיחא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו:

(יז) אשר יצא לפנים: לא כדרך מלכי האומות שיושבים בבתיהם ומשליחין את חיילותיהם ללחמה, אלא כמו שעשיתי אני שלחמתי בסיוחן ועוג, שנאמר (במדבר כא, לד) אל תירא אותו. וכדרך שעשה יהושע, שנאמר (יהושע ה, יג) וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה וגוי. וכן בדוד הוא אומר (שי"א יח, טז) כי הוא יוצא ובא לפניכם, יוצא בראש ונכנס בראש:

7) שמואל א פרק ד

(יז) ויען המבשר ויאמר נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקח:
 (יח) ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית בעד יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי זקן האישי וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה:
 (יט) וכלתו אשת פינחס הרה ללל ותשמע את השמעה אל הלך ארון האלהים ומת חמיה ואישה ותכרע ותלד כי נהפכו עליה צריה:
 (כ) וכעת מותה ותדברנה הנצבות עליה אל תיראי כי בן ילדת ולא ענתה ולא שנת לב:
 (כא) ותקרא לנער אי כבוד לאמר גלה כבוד מישראל אל הלך ארון האלהים ואל חמיה ואישה:
 (כב) ותאמר גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון האלהים:

8) שמואל א פרק יא שאול

(א) ויעל נחש העמוני ויחן על יבש גלעד ויאמרו כל אנשי יביש אל נחש כרת לנו ברית ונעבדך:
 (ב) ויאמר אליהם נחש העמוני בזאת אכרת לכם בנקור לכם כל עין ימין ושמתיה חרפה על כל ישראל:
 (ג) ויאמרו אליו זקני יביש הרף לנו שבעת ימים ונשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין מושיע אתנו ויצאנו אליך:
 (ד) ויבאו המלאכים גבעת שאול וידברו הדברים באזני העם וישאו כל העם את קולם ויבכו:
 (ה) והנה שאול בא אחרי הבקר מן השדה ויאמר שאול מה לעם כי יבכו ויספרו לו את דברי אנשי יביש:
 (ו) ותצלח רוח אלהים על שאול בשמעו כשמעו את הדברים האלה ויחר אפו מאד:
 (ז) ויקח צמד בקר וינתהו וישלח בכל גבול ישראל ביד המלאכים לאמר אשר איננו יצא אחרי שאול ואחר שמואל כי יעשה לבקרו ויפל פחד ידוד על העם ויצאו כאיש אחד:
 (ח) ויפקדם בקֶץ ויהיו בני ישראל שלש מאות אלף ואיש יהודה שלשים אלף:

ישעיהו פרק מ

(1.) אדני ייוד בחזק יבוא וזרעו משלה לו הנה שכרו אתו ופעלתו לפניו:
 כרעה עדרו ירעה בזרעו יקבץ טלאים ובחיקו ישא עלות ינהל:

מלכים א פרק יב פסוק ז

וידבר וידברו אליו לאמר אם היום תהיה עבד לעם הזה ועבדתם ועניתם ודברת אליהם דברים טובים והיו לך עבדים כל הימים:

תהלים פרק עח

(ע) ויבחר בודד עבדו ויקחהו ממכלאת צאן:
 (עא) מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו ובישראל נחלתו:
 (עב) וירעם כתם לבבו ובתבונות כפיו ינחם:

דברי הימים א פרק כח פסוק ב

ויקם דויד המלך על רגליו ויאמר שמעוני אחי ועמי אני עם לבבי לבנות בית מנוחה לארון ברית ייוד ולחדם רגלי אלהינו והכינותי לבנות:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לד עמוד א

תנו רבנן: אלו ברכות שאדם שוחה בהן: באבות תחלה וסוף, בתורה תחלה וסוף, ואם בא לשוח בסוף כל ברכה וברכה ובתחלת כל ברכה וברכה - מלמדין אותו שלא ישחה. אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא הדיוט - כמו שאמרנו. כהן גדול - בסוף כל ברכה וברכה, והמלך - תחלת כל ברכה וברכה וסוף כל ברכה וברכה.

רש"י מסכת ברכות דף לד עמוד ב

כהן גדול בסוף כל ברכה - כל מה שהוא גדול ביותר צריך להכניע ולהשפיל עצמו.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף ח עמוד א

אמר רבי אלעזר אמר רבי שמלאי: אזהרה לציבור שתהא אימת דין עליהן. ואזהרה לדיין שיסבול את הציבור. עד כמה? אמר רבי חנן ואיתימא רבי שבתאי: +במדבר י"א+ כאשר ישא האמן את הינק.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף יט עמוד ב

והאמר רב אשי: אפילו למאן דאמר נשיא שמחל על כבודו כבודו מחול - מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, שנאמר +דברים י"ז+ שום תשים עליך מלך - שתהא אימתו עליך!

הוספות הרא"ש (סנהדרין שם)

אבל הא דמלך אינו יכול למחול משום דכתיב "כי ליה המלוכה" ומלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא, ואין בידו למחול. אפי' רבנן דפליגי הכא מודו גבי אגריפס, שקרא מעומד ושבוהו חכמים דהתם שאני, שעשה לכבוד תורה, ואין שם הנאה לבריות אלא כבוד שמם.

רבינו יונה (סנהדרין)

כי אמרינן דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, משום דכבודו הוא כבוד של ישראל כולו, דהמלך שלהם ניכר, והלכך אינו יכול למחול כבודו של ישראל.

ר"ן סנהדרין שם

מצווה שאני פירוש, ואפי"ה פליגי רבנן מפני שיש בזיון יותר מדאי בחליצה משום וירקה בפניו. ובייבום נמי אינו כבודו של מלך להשתמש בכלי שנשתמשו בו אחרים. ואע"ג דאמרינן בסוף סוטה שבתוחו חכמים אלמא רבנן מהו במצוה? היינו דזוקא בעמידה דליכא בזיון כולי האי, ובהא אפי' רבנן מודו. אבל בחליצה וייבום איכא זילותא טפי.

(12) דברי חן הפזץ חיים על אביו: {מתוך ספר כל כתבי הפזץ חיים}

"כבוד היה לזרא לרוחו מאד. וכשאלתיו פעם הלא אנו מבקשים בחפילה חיים של עושר וכבוד. השיב לי זהו בקשה על כל עם ישראל וכענין שאנו אומרים תן כבוד לעמך והוא כבוד השם."

(13)

שיטה מקובצת כתובות י"ז ד"ה וכתב הרמב"ן
 פירשו הגאונים אין סומכין על מחילת כבודו לא נוהגין בו כבוד הראוי לו, שנאמר שום תשים עליך מלך, כתב רש"י ז"ל (כתובות ז.). שלפיכך ריבה הכתוב שימות הרבה משום דאין כבודו מחול, פירוש, דכל שעה שמוחל על כבודו הרי כאילו הסיך עצמו ממלך וצריך אתה להשימו עליך מחדש.

(14)

ש"ת המהר"ם מרוטנבורג (ח"א סימן ס')
 שחמלך "אינו יכול למחול על כבודו שנאמר "כי ליה המלוכה" הממליך מלכים ולו המלוכה, ולהכי כתיב "שום תשים עליך מלך" ריבה בו שימות הרבה לומר שאין כבודו מחול."

(15) ש"ת מהר"ם ב"ר ברוך

מלך שאין כבודו מחול דכתיב כי ליה המלוכה הממליך מלכים ולו המלוכה, ולהכי כתיב שום תשים עליך מלך ריבה שימות הרבה, לומר שאין כבודו מחול.

(16)

רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ב הלכה ח
 אמרו חכמים שמבית דין הגדול היו שולחים בכל ארץ ישראל ובודקין כל מי שימצאוהו חכם וירא חטא ועניו ושפוי ופרקו נאה ורוח הבריות נוחה הימנו, עושים אותו דיין בעירו, ומשם מעלין אותו לפתח הר הבית ומשם מעלין אותו לפתח העזרה, ומשם מעלין אותו לבית דין הגדול.

(17) רמב"ם הלכות סנהדרין פרק כג

הלכה ח
 לעולם יראה דיין עצמו כאילו חרב מונחת לו על צוארו וגינהם פתוחה לו מתחתיו, וידע את מי הוא דן ולפני מי הוא דן ומי עתיד להפריע ממנו אם נטה מקו האמת שנאמר אלהים נצב בעדת אל, ואומר ראו מה אתם עושים כי לא לאדם תשפטו כי לחי.

הלכה ט (18)

כל דיין שאינו דן דין אמת לאמתו גורם לשכינה שתסתלק מישראל, וכל דיין שנוטל מזה ונותן לזה שלא כדין הקב"ה גובה ממנו נפשות שנאמר וקבע את קובעיהם נפש, וכל דיין שדן דין אמת לאמתו אפילו שעה אחת כאילו תקן את כל העולם כולו וגורם לשכינה שתשרה בישראל שנאמר אלהים נצב בעדת אל, ושמא יאמר הדיין מה לי ולצרה הזאת תלמוד לומר ועמכם בדבר משפט, אין לדיין אלא מה שעיניו רואות.

הלכה י (19)

לעולם יהיו בעלי דינין לפניך כרשעים ובחזקת שכל אחד מהן טעון שקר ודון לפי מה שתראה מן הדברים, וכשיפטרנו מלפניך יהיו בעיניך כצדיקים כשקבלו עליהם את הדין ודון כל אחד מהם לכף זכות.

(20)

רמב"ם הלכות סנהדרין פרק כד

הלכה ח
 וכן יש לדיין לעשות מריבה עם הראוי לריב עמו ולקללו ולהכותו ולתלוש שערו ולחשביעו באלהים בעל כרחו שלא יעשה או שלא עשה, שנאמר ואריב עמם ואקללם ואכה מהם אנשים ואמרטם ואשביעם באלהים.

הלכה ט (21)

וכן יש לו לכפות ידים ורגלים ולאסור בבית האסורים ולדחוף ולסחוב על הארץ שנאמר הן למות הן לשרושי הן לענש נכסין ולאסורין.

הלכה יא (22)

כל אלו הדברים לפי מה שיראה הדיין שזה ראוי לכך ושחשעה צריכה, ובכל יהיו מעשיו לשם שמים ואל יהיה כבוד הבריות קל בעיניו שהרי הוא דוחה את לא תעשה של דבריהם וכל שכן כבוד בני אברהם יצחק ויעקב המחזיקין בתורת האמת שיהיה זהיר שלף יתיר כבודם אלא להוסיף בכבוד המקום בלבד שכל המבזה את התורה גופו מחולל על הבריות והמכבד את התורה גופו מוכבד על הבריות, ואין כבוד התורה אלא לעשות על פי חוקיה ומשפטיה.

(23)

רמב"ם הלכות סנהדרין פרק כה

הלכה א
 אסור לאדם לנהוג בשררה על הצבור ובגסות הרוח אלא בענוה ויראה, וכל פגם המטיל אימה יתירה על הצבור שלא לשם שמים נענש, ואינו רואה לו בן תלמיד חכם שנאמר לכן יראוהו אנשים לא יראה כל חכמי לב.

הלכה ב (24)

וכן אסור לו לנהוג בחן קלות ראש אע"פ שהן עמי הארץ, ולא יפסיע על ראשי עם הקדש, אע"פ שהן חליוטות ושפלים בני אברהם יצחק ויעקב הם וצבאות השם שהוציא מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה, וסובל טורח הצבור ומשאן כמשה רבינו, שנאמר בו כאשר ישא האומן את היונק, וחרי הוא אומר ואצוה את שופטיכם זו אזהרה לדיין שישפיל את הצבור כאשר ישא האומן את היונק, צא ולמד ממשא רבן של כל הנביאים כיון ששלחו הקב"ה במצרים ויאמר ויצום אל בני ישראל אמרו מפי הקבלה שאמר לחם למשה ולאחרן על מנת שיהיו מקללים אתכם וסוקלין אתכם באבנים.